

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความตระหนักรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด ในตำบลป่าแลวหลวง อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

ผู้เขียน นางสาวสิริกัลยา คำนาน

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ คุยฎี ณ ลำปาง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล เศรษฐบุตร	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ จริญญา สุขเกษม	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาถึงความตระหนักรู้ของเกษตรกรในตำบลป่าแลวหลวงต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด 2.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในตำบลป่าแลวหลวง กับความตระหนักรู้ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด 3.) เพื่อศึกษาความต้องการ ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในตำบลป่าแลวหลวง เกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดที่ไม่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ตำบลป่าแลวหลวง อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน จำนวน 204 ราย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ย 46.90 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นนอกจากการทำ การเกษตร มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดเฉลี่ย 17.64 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโทรทัศน์มากที่สุด เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช จำนวน 1 ครั้ง

สำหรับความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดมีความรู้ในระดับต่ำ ส่วนความรู้ด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดมีความรู้ในระดับสูง และความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด

การทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพนอกภาคการเกษตร พื้นที่ปลูกข้าวโพด รายได้จากการปลูกข้าวโพด การรับรู้ข่าวสารจาก เพื่อนบ้าน ผู้นำท้องถิ่น เกษตรตำบล และเอกชน ปริมาณการใช้สารเคมี ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร และความรู้ด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความตระหนักของเกษตรกรเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปลูกข้าวโพด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการได้รับการส่งเสริม แนะนำหรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรในการปลูกข้าวโพดที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Farmers’ Awareness Towards Environmental Problems Caused by Maize Production, Palaewluang Sub-district, Santi Suk District, Nan Province

Author Miss Sirikanya Khamnan

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dusdee Na Lampang Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra Member

Assoc. Prof. Charoon Sukkasem Member

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the awareness of farmers in Palaew Luang Sub-district on environmental problems caused by Maize cultivation; 2) to study the relationship between personal characteristics, economic, social factors and the awareness of environmental problems which caused by Maize cultivation, and 3) to investigate the farmers’ needs, problems and suggestions regarding environment-friendly Maize cultivation. The population of this study consisted with 204 corn farmers in Palaew Luang Sub-district, Santisuk District, Nan Province. The researcher collected the data by interviewing the corn farmers with questionnaires. The statistical values used for data analysis were percentage, mean, minimum, maximum, and standard deviation. The relationship value among the factors were tested by chi-square (χ^2).

The research results regarding to personal characteristics with economic and social characteristics of the corn farmers showed that most corn farmers were male with an average age of 46.90 years old. Most of them finished primary education. Apart from corn productions, almost farmers did not have other jobs. Their average areas of production was 17.64 rai. Most

farmers earned the income which was less than 50,000 baht per year. For awareness concerned found that the corn farmers received the most information about environmental problems from watching televisions. Most farmers applied only onetime for chemical fertilizers, and pesticides .

In terms of the knowledge on agricultural technologies, it was found that these corn farmers had low-level knowledge for corn production. For the topics regarding to environmental problems, the corn farmers showed high-level knowledge for this issue. According to their awareness on environmental problems which caused by corn cultivation, found that the corn farmers showed high-level awareness for this studying.

For hypothesis testing of relationship between awareness towards the environmental problems found that : sex, age, educational level, non-agricultural occupation, corn production area, information receiving, neighbors, local leaders, Sub-district's agricultural officer, quantities of chemical application, knowledge for agricultural technology, and environmental problems were not significant at 0.05 level with the farmers' awareness on the environmental problems. The information receiving, radio, television, newspaper were significant at 0.05 level. The quantities of chemical fertilizers application indicated that there were relationships among the farmers' awareness on the environmental problems which caused by corn cultivation was significant at 0.01 level. Most farmers showed their requirement for more extension services, suggestions, and public information which concerning to agricultural technologies for corn cultivation that could not damage the environment.